

Lezingencyclus 2017

Ook in het voorjaar van 2017 organiseert de Werkgroep Geschiedenis en Cultuur weer een cyclus van vijf lezingen met dit jaar als thema:

Pelgrimeren, natuur en landschap, toen en nu

Op pelgrimstocht gaan betekent je vertrouwde omgeving verlaten: je huis, je familie, je werk, je vrienden, straat en buurt. Je komt in een nieuwe omgeving – niet één, maar meerdere. Je ontmoet andere mensen, maakt kennis met andere gewoontes, je komt in een ander taalgebied en je ziet andere bouwstijlen en landschappen. En ook, je ervaart (weer) de natuur.

Lopen of fietsen door natuur en landschap: wat doet dat met een pelgrim? Ervaar je het landschap, maak je er deel van uit of dient het slechts als decor?

Is de natuur meer dan een stoffig pad, meer dan zon, weer en wind? In een vijftal lezingen gaan gerenommeerde sprekers in op de betekenis van natuur en landschap voor de pelgrim, vroeger en nu. De lezingen

tezamen beogen je bewust te laten worden van wat natuur en landschap met je (kunnen) doen.

Pelgrimeren, natuur en landschap, toen en nu

In een vijftal voordrachten belichten diverse sprekers aspecten van dit thema nader.

Woensdag 25 januari

Natuur en landschap als inspiratiebron voor de pelgrim

Matthijs Schouten, buitengewoon hoogleraar ecologie en filosofie
Wageningen Universiteit

Woensdag 8 februari

Keltische spiritualiteit: geloven onderweg

Roel A. Bosch, schrijver, kerkhistoricus en predikant

Woensdag 22 februari

Franciscus van Assisi: de natuur als toegang tot het mysterie

Guy Dilweg, franciscaan in het klooster Stoutenburg te Leusden

Woensdag 8 maart

Dit is waar ik woon, de betekenis van het landschap voor de hedendaagse pelgrim

Dirk Aerts, erevoorzitter van het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela

Woensdag 22 maart

De ontwikkeling van het landschap langs de Camino Francés

Niek Hazendonk, landschapsarchitect en Spanjekenner; pelgrimeerde al in de jaren 80

Nadere informatie over de sprekers en de lezingen

Woensdag 25 januari

Natuur en landschap als inspiratiebron voor de pelgrim

Matthijs Schouten, buitengewoon hoogleraar ecologie en filosofie
Wageningen Universiteit

Matthijs Schouten verdiept zich sinds zijn studietijd in de rol die natuur speelt in het menselijke denken. Hij publiceerde hierover ondermeer het boek *Spiegel van de natuur; het natuurbeeld in cultuurhistorisch perspectief*.

Korte inhoud lezing

Pelgrimeren betekent op reis gaan, je vertrouwde omgeving loslaten en in diepste zin jezelf heroriënteren. Uit de cultuurgeschiedenis leren we dat ook de natuur heroriëntatie kan bieden.

Er zijn vele verhalen van mensen die tijdelijk de bekende omgeving verlieten en in de natuur een nieuwe kijk op zichzelf en op de wereld ontwikkelden. Tijdens de lezing staan we stil bij de betekenis die natuur en landschap kunnen hebben op ons levenspad.

Van de lezing van Matthijs Schouten heeft Ad Gruijters een verslag gemaakt.

lees [verder...](#)

Woensdag 8 februari

Keltische spiritualiteit: geloven onderweg

Roel A. Bosch, schrijver, kerkhistoricus en predikant van de NoorderLichtgemeente in Zeist.

Aandacht voor de natuur is als een rode draad in Roel z'n leven. De combinatie natuur en geloof verbond hem haast vanzelf met de spiritualiteit vanuit keltische kringen. Diverse malen bezocht hij het eiland Iona, al duizenden jaren pelgrimsplaats voor heel verschillende geloofs- en levensvisies. Hij schreef gedichten en gebeden, vertaalde teksten uit het Engels en Gaelic en schreef onder andere *Er zijn. Keltisch christelijk geloven*.

Korte inhoud lezing

'Dat de weg je tegemoet komt, dat de wind je steunt in de rug...' - deze tekst kom je op vele plaatsen tegen. De ene keer heet hij 'St Patrick's blessing', de andere keer 'Ierse zegen', dan weer 'Keltische wens'. Aan de hand van deze tekst zal Roel de drie kernwoorden van de Keltische christelijke spiritualiteit toelichten: Presence, Poetry, Pilgrimage.

Presence, de Aanwezigheid van de Eeuwige. *Poetry*, de schoonheid van taal en beeld en klank. *Pilgrimage*, de tocht van onze voeten, van ons hart, over bergen en door dalen, over zee en over land - ze spelen mee in de keltische spiritualiteit. Met daarnaast toch ook nog die vierde P: *Penitence*, het weten van eigen tekort en het daarvoor willen boeten. Bij dit alles speelt het ervaren van de natuur mee, en de belijdenis dat God de grote Bouwmeester is van deze aarde.

lees [verder...](#)

Woensdag 22 februari

Franciscus van Assisi: de natuur als toegang tot het mysterie

Guy Dilweg, franciscaan in het klooster Stoutenburg te Leusden

Guy trad op zijn achttiende toe tot de minderbroeders franciscanen. Hij studeerde theologie en politicologie en diende Pax Christi een aantal jaren als algemeen secretaris. In die tijd kreeg hij oog voor de natuur, als tegenwicht tegen het politieke bedrijf. Via het vormingswerk bij de franciscanen raakte hij geïnspireerd tot de opzet van een nieuw eigentijds klooster, met bijzondere aandacht voor verbondenheid met de natuur: het Franciscaans Milieuproject, ook wel bekend als 'Milieuklooster'. Guy is daar al 26 jaar aan verbonden.

Korte inhoud lezing

Guy schets in zijn lezing een beeld hoe de betekenis van de natuur in de tijd van Franciscus – en vooral ook in diens eigen leven - langzaam veranderde. De natuur als wildernis, waar rovers en wilde dieren huisden, werd gaandeweg gezien als een openbaring van de liefde van de Schepper voor zijn schepselen. Voor Franciscus kon deze verandering plaats vinden omdat hij zelf veranderde: van een getalenteerde koopmanszoon werd hij een zoeker. En van een zoeker een ziener, een mysticus. Zijn ervaring van de natuur als één grote broeder- en zusterschap inspireert vandaag de dag talloze mensen.

lees [verder...](#)

Woensdag 8 maart

Dit is waar ik woon. De betekenis van het landschap voor de hedendaagse pelgrim

Dirk Aerts erevoorzitter van het Vlaams Compostela Genootschap

Dirk Aerts stond mee aan de wieg van het Vlaams Compostela Genootschap waarvan hij tussen 1992 en 2006 voorzitter was. Voor het ledentijdschrift schrijft hij geregeld bijdragen over de Camino waarin hij het hedendaagse pelgrimeren in al zijn facetten verkent.

Korte inhoud lezing

Als pelgrim zien we de wereld rondom ons dagelijks veranderen. Het Jakobspad brengt ons in contact met een bijna eindeloze reeks van landschappen die we niet alleen de revue laten passeren, maar die we gaandeweg ook op ons laten inwerken. Tijdens deze lezing maken we kennis met een aantal invalshoeken van waaruit we het landschap kunnen bekijken. We staan ook stil bij de crisis die het landschap overal in Europa doormaakt en die langs het Jakobspad duidelijk merkbaar is. Tot slot laat Dirk zien hoe de confrontatie met de landschappen onderweg kan bijdragen tot een beter inzicht in de betekenis en het belang van onze eigen leefomgeving.

lees [verder...](#)

Woensdag 22 maart

De ontwikkeling van het landschap langs de Camino Frances

Niek Hazendonk, landschapsarchitect en Spanje kenner; pelgrimeerde al begin jaren tachtig naar Santiago.

Als jong student landschapsarchitectuur liep hij vanaf St. Jean Pied de Port in 1982 de Camino Frances. Het was op een moment nét voordat de grote wederopleving van de Camino de Santiago begon.

Korte inhoud lezing

Niek zal vertellen over de authenticiteit die hij aan de vooravond van de grote hausse ervoer. Aan de hand van oude foto's zal hij ingaan op de verschillen tussen toen en nu. Hij zal ook stilstaan bij de landschapsontwikkeling: hoe natuur en landschap zijn veranderd door verstedelijking en ontwikkelingen in de landbouw. Vanuit zijn kennis van dit deel van Spanje én vanuit zijn beroep als landschapsarchitect laat hij zien dat onder die authenticiteit van de jaren tachtig een nog andere, oudere werkelijkheid schuil gaat: de Camino en zijn omgeving blijkt allesbehalve een authentiek middeleeuws landschap.

